

УДК 336.025:339

Т. О. ПАНФІЛОВА,
кандидат економічних наук,
старший науковий співробітник,
провідний науковий співробітник сектору міжнародних фінансових досліджень
ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»,
вул. Панаса Мирного, 26, 01011, Київ, Україна

РОЛЬ МВФ ЯК СУБ'ЄКТА ГЛОБАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ В РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Розглянуто основні тенденції трансформації напрямів діяльності та функцій МВФ у системі глобального управління в контексті посилення ролі в забезпеченні стабільного економічного зростання шляхом передбачення та врегулювання кризових явищ, розвитку системи міжнародного регулювання фінансового сектору. Окреслено потенціальні ризики розвитку світової економіки та модельні Кодекси і Керівництва системи міжнародного регулювання фінансового сектору.

Ключові слова: МВФ; глобальне управління; нагляд; моніторинг; податково-бюджетна прозорість; управління боргом; потенціальні ризики.

Бібл. 6.

UDC 336.025:339

TAMARA PANFILOVA,
Cand. of Econ. Sci., Senior Researcher,
Leading Researcher of the Sector of International Finance Research
Institute for Economics and Forecasting of the NAS of Ukraine,
26, Panasa Myrnoho St., Kyiv, 01011, Ukraine

THE IMF'S ROLE AS A SUBJECT OF GLOBAL GOVERNANCE IN THE DEVELOPMENT OF THE WORLD ECONOMY

The author examines the main tendencies of the transformation of the IMF's activities and functions in the global governance system in the context of strengthening the role of ensuring stable economic growth by anticipating and managing crisis phenomena and developing the system of international regulation of the financial sector. The potential risks of the development of the world economy and model codes and guidelines of the international financial sector regulation system are outlined.

Keywords: IMF; global governance; supervision; monitoring; fiscal transparency; debt management; potential risks.

References 6.

Як відомо, в сучасному світі міжнародні фінансові організації відіграють винятково важливу роль у розвитку глобалізованої економіки, становлячи ядро глобальної архітектури, виконуючи певні функції управління глобального масштабу.

© Панфілова Тамара Олександрівна (Panfilova Tamara), 2019; e-mail: tamara.panfilova@gmail.com.

Насамперед, ідеться про реалізацію основних функцій: аналізу, планування і прогнозування, обліку та контролю.

Концептуально глобальне управління – це процес спільного керівництва, що об'єднує національні уряди, багатосторонні установи і громадянське суспільство для досягнення загальних цілей, вирішення глобальних завдань. Основні принципи – комплексність, динамічність, здатність охопити національні та секторальні кордони й інтереси, застосування “м'яких” методів та інструментів [1]. Провідними багатосторонніми установами (суб'єктами глобального управління) є Економічна і соціальна рада як спеціалізований інститут ООН, Бреттон-Вудські установи – МВФ, Група Світового банку, Світова організація торгівлі (СОТ), Конференція ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД) та ін.

Визнано, що МВФ – міжурядова організація, яка призначена для регулювання валютно-кредитних відносин між державами-членами та надання їм фінансової допомоги для вирішення проблем з платіжним балансом шляхом надання коротко- і середньострокових кредитів в іноземній валюті. Фонд практично є інституційною основою світової валютної системи.

Діяльність МВФ за різними напрямками розвитку світової економіки та розвитку міжнародної валютно-фінансової системи широко висвітлюється й аналізується у працях зарубіжних і вітчизняних учених. Зокрема, питанням розвитку світової валютної системи та ролі інституційного регулювання міжнародних валютних відносин МВФ присвячено праці О. Рогача, Дж. Стігліца, Дж. Айзенмана, Р. Купера, Д. Фарела, Ст. Фішера, М. Мусса та інших. Дослідження діяльності МВФ і його ролі у стабілізації фінансово-валютної системи висвітлено у працях А.С. Філіпенка, В.А. Вергуна, В.В. Салтинського, С.Я. Боринця, Е. Штурцнеггера, Д. Ломбарді, Н. Вудса, Г. Мінне, К. Рейнхарта, К. Рогофа та інших. Питання аналізу співпраці України з міжнародними фінансовими установами розглядалися у працях таких українських учених, як О.Г. Білорус, В.С. Будкін, В.М. Геєць, А.С. Гальчинський, Д.Г. Лук'яненко, Ю.М. Пахомов, О.І. Шнирков та інші. Проте, незважаючи на значну кількість присвячених діяльності МВФ публікацій, ця тема не втрачає актуальності, з огляду на трансформацію та розширення спектра напрямів, постійне оновлення міжнародного регуляторного середовища.

Отже, **мета статті** – визначити основні напрями трансформації діяльності МВФ у контексті посилення його ролі в забезпеченні стабільного економічного зростання шляхом передбачення та врегулювання кризових явищ, розвитку системи міжнародного регулювання фінансового сектору.

Так, наприклад, у період, коли глобальна фінансово-економічна криза 2008–2009 рр. позначилася на реальній економіці (торгівлі, обсягах виробництва та зайнятості) і поширилася на весь світ, Фонд сформулював як на національному, так і на міжнародному рівнях такі пріоритети економічної політики *:

– *оздоровлення балансів фінансового сектору* – рішучі заходи з рекапіталізації банків та очищення їх балансів як необхідна умова для забезпечення роботи кредитних ринків і поновлення розвитку глобальної економіки. Поки це не буде зроблено, спроби відновити рівні попиту, швидше за все, будуть приречені на невдачу;

– *визнання важливості підтримки грошово-кредитної політики* залежно від оцінки внутрішніх умов;

* Преодоление глобального кризиса. Годовой отчет 2009. – Вашингтон, МВФ. – 84 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.imf.org>.

– надання бюджетних стимулів у глобальному масштабі у 2009 і 2010 рр. Фонд рекомендував країнам (як розвинутим, так і тим, що розвиваються), які мають відповідні бюджетні можливості, використовувати їх для стимулювання попиту. Криза наочно показала важливість бюджетного потенціалу, що дозволяє вживати антициклічних заходів податково-бюджетної політики під час економічного спаду. Країни в основному вдавалися до необхідних бюджетних стимулів у 2009–2010 рр., що сприяло досить швидкому відновленню позитивної динаміки економічного зростання у більшості регіонів світу.

Процес формування нової архітектури глобального управління фінансової системи є надзвичайно складним і суперечливим через конфлікти інтересів різних груп країн, посилення впливу національних регуляторів, реалізацію різних за сутністю програм реформ у розвинутих країнах і країнах з ринком, що формується. Досі не існує дійової системи міжнародного регулювання фінансового сектору, в різних фінансових сферах розробляються стандарти і кодекси за активної участі МВФ і Світового банку. Саме на них орієнтуються національні регулятори та провідні міжнародні рейтингові агентства. Проте сформована система не забезпечує реального регулювання фінансових ринків і відповідних інститутів на глобальному рівні, швидкого реагування на кризові процеси. Діяльність таких організацій, як Базельський комітет з банківського нагляду, Міжнародна організація комісій з цінних паперів, Міжнародна асоціація наглядових страхових інстанцій, Комітет з платіжних і розрахункових систем, Рада з міжнародних стандартів фінансової звітності й ряду інших, є розрізною [2].

Основні напрями діяльності МВФ включають: консультування держав-членів щодо впровадження заходів політики, які можуть допомогти їм запобігти фінансовій кризі або врегулювати її, досягти макроекономічної стабільності, прискорити економічне зростання і знизити рівень бідності; тимчасове надання фінансування державам-членам для допомоги їм у врегулюванні проблем платіжного балансу, тобто ситуації нестачі іноземної валюти внаслідок того, що їх платежі іншим країнам перевищують їх власні валютні доходи; надання країнам, на їх прохання, технічної допомоги і сприяння у підготовці кадрів, щоб допомогти їм сформувати базу знань та інститути, необхідні для проведення обґрунтованої економічної політики [3, с. 68].

МВФ як суб'єкт системи глобального управління в останні роки проводить свою діяльність за такими напрямками: нагляд за міжнародною валютно-фінансовою системою; моніторинг економічної та фінансової політики своїх 189 держав-членів; зміцнення світової системи фінансової безпеки, насамперед, скорочення глобальних дисбалансів; координація міжнародного співробітництва та інтеграції.

У рамках спостереження за міжнародною валютною системою і моніторингу економічної та фінансової політики МВФ з певною періодичністю публікує річні доповіді, квартальні огляди і прогнози, прес-релізи з узагальненими даними про основні тенденції розвитку світової економіки в цілому, її окремих регіонів і країн. Особлива увага приділяється потенціальним загрозам і викликам стабільного зростання. Крім того, у зазначених публікаціях містяться й узагальнені рекомендації щодо використання певних інструментів національної фінансово-економічної політики для підвищення її ефективності, запобігання потенціальним загрозам і подолання кризових явищ. Фонд також здійснює моніторинг і аналіз тенденцій в економіці регіонів і глобальній економіці та публікує періодичні доповіді про ці тенденції. Так, у доповіді “Перспективи розвитку світової економіки” наводиться

виконаний економістами МВФ аналіз розвитку світової економіки в найближчій і середньостроковій перспективі, розглядаються актуальні для економічної політики теми і потенціальні глобальні вторинні ефекти макроекономічної політики великих економік, що відіграють провідну роль у світі. У Доповіді з питань глобальної фінансової стабільності міститься оцінка світових ринків капіталу, фінансових дисбалансів і чинників уразливості, які можуть створювати ризики для фінансової стабільності. У “Бюджетному віснику” наводяться останні середньострокові прогнози щодо податково-бюджетної сфери та оцінки змін у сфері державних фінансів. МВФ також публікує доповіді “Перспективи розвитку регіональної економіки”, де наводиться детальний аналіз основних регіонів світу.

Що стосується ризиків розвитку світової економіки, то варто зазначити прогнозні припущення, оприлюднені директором-розпорядником МВФ К. Лагард. Ідеться про уповільнення темпів зростання світової економіки, скорочення кількості країн, що забезпечують піднесення. У січні 2019 р. МВФ спрогнозував світове економічне зростання в найближчі два роки на рівні приблизно 3,5%, а це є меншим, ніж у недавньому минулому. При цьому очікується як подальше зниження динаміки у найближчі місяці, так і ймовірне підвищення темпів зростання наприкінці року. За оцінками експертів, усього лише два роки тому 75% світової економіки перебувало на етапі піднесення. У 2019 р. очікується, що 70% світової економіки зазнає уповільнення темпів зростання [4; 5].

Експертами МВФ розкрито диспропорції темпів економічного піднесення розвинутих країн. Зокрема, економіка США зростає високими темпами, натомість, у зоні євро та в Японії є ознаки уповільнення. Країни Азії з ринками, що формуються, продовжують зростати більш швидкими темпами, ніж інші регіони, але спостерігаються ознаки уповільнення в Китаї, на економіці якого додатково позначаються торговельні суперечки. Серед потенціальних ризиків названо вплив фактичних торговельних бар'єрів, які шкодять не тільки самій торгівлі, але й інвестиціям та обробній промисловості, оскільки невизначеність у торговельній сфері продовжує посилюватися [4; 5].

Потенційно загрозливою є ситуація з глобальним боргом – рівні боргів досягли нових рекордно високих величин і в країнах з розвинутою економікою, і в країнах з ринками, що формуються, і в країнах з низькими доходами. Глобальний борг (як державний, так і приватний) сягнув пікового за всю історію значення – 182 трлн. дол., що є майже на 60% вищим, ніж у 2007 р. За оцінками МВФ, країни з ринками, що формуються (за винятком Китаю), можуть зіткнутися з відпливом портфельних інвестицій у боргові зобов'язання обсягом до 100 млрд. дол., що в цілому є аналогічним масштабам відпливу під час глобальної фінансової кризи [4].

У такому збільшенні глобального боргу важливу роль відіграє державний борг. Борг країн з розвинутою економікою перебуває на рівні в середньому 105% від їх ВВП – небаченому з часів Другої світової війни. У країнах з ринковою економікою і країнах із середніми доходами борг наближається до 50% ВВП – такий рівень востаннє спостерігався під час кризи заборгованості 1980-х років. Для країн, що розвиваються, з низькими доходами середнє відношення боргу до ВВП зростало швидкими темпами і у 2017 р. становило 40%. Більше того, майже половину цього боргу надано не на пільгових умовах, унаслідок чого за останні 10 років тягар від сплати процентів, як і частка податкових доходів, подвоївся. У всіх країнах в основі динаміки боргу лежать великі первинні дефіцити, які в країнах з ринковою економікою і країнах, що розвиваються, досягли рекордних рівнів.

На думку експертів МВФ, високий державний борг і дефіцити є підставою для занепокоєння. Країни з підвищеним державним боргом є уразливими до раптового посилення глобальних фінансових умов, що може порушити доступ до ринку і поставити під загрозу економічну діяльність. Більше того, як показує досвід, країни можуть піддаватися несподіваним великим шокам, які стосуються відношення боргу до ВВП, що посилює ризики пролонгації кредиту. Важливо зазначити, що великий борг і дефіцити перешкоджають здатності урядів вживати рішучих заходів податково-бюджетної політики для надання підтримки економіці в разі спаду. Досвід минулого показує, що слабкий стан державних фінансів збільшує глибину і тривалість рецесії, оскільки уряди не здатні задіяти достатньо заходів податково-бюджетної політики для підтримки зростання. Створення бюджетного простору для маневру є особливо актуальним нині, коли борг приватного сектору перебуває на рекордно високому рівні й продовжує зростати. Через надмірне нарощування приватного боргу деяких країн вони піддаються ризику раптового і дорогого скорочення частки позикових коштів*.

Стосовно заборгованості корпоративного сектору у країнах з розвинутою економікою експерти МВФ зазначають, що загальний борг і фінансові ризики збільшились, а кредитоспроможність деяких позичальників погіршилась. Як наслідок, обсяг облігацій з менш високим інвестиційним рейтингом (BBB) збільшився в 4 рази, а обсяг кредитів спекулятивного рівня з часу кризи виріс майже удвічі в США і зоні євро. Тому значний економічний спад або різке посилення фінансових умов можуть призвести до помітної переоцінки кредитного ризику і обмежити здатність компаній з високим рівнем заборгованості обслуговувати свої борги. Якщо грошово-кредитні та фінансові умови залишаються м'якими, то за відсутності заходів політики борг, швидше за все, зросте ще більше, що підвищить загрозу глибшого спаду в майбутньому.

Одним з ключових пріоритетів зростання темпів соціально-економічного розвитку, на думку К. Лагард, мають стати інвестиції в людину – освіту та охорону здоров'я, в систему соціального захисту. Ці поліпшення, що стосуються людського, соціального і фізичного капіталів, є особливо важливими у країнах з низькими доходами, де для досягнення Цілей сталого розвитку необхідні значні додаткові витрати – близько 520 млрд. дол. на рік до 2030 р. Безперечно, потрібна система освіти XXI ст., щоб зменшити нерівність можливостей у цифрову епоху. Слід збільшити інвестиції в професійну підготовку і системи соціального захисту, щоб працівники могли підвищити свою кваліфікацію і перейти на якісніші робочі місця та з вищим рівнем доходів [5].

Важливими в контексті зміцнення глобальної архітектури управління слід вважати розробку та вдосконалення стандартів і кодексів інституційного середовища – правил реалізації економічної та фінансової політики. МВФ і Світовий банк виокремлюють міжнародні стандарти в рамках таких трьох широких категорій: прозорість економічної політики; регулювання фінансового сектору та нагляд за його діяльністю; податково-бюджетна прозорість у сфері державних фінансів. Сучасному етапу розвитку світової економіки притаманні певна гармонізація та уніфікація національних фіскальних систем і фіскальної політики за активної участі міжнародних організацій.

* Бюджетный вестник / МВФ : Аналитическое резюме. – 2018. – Апрель [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.imf.org/ru/Publications/FM/Issues/2018/04/06/fiscal-monitor-april-2018>.

Найбільш поширеним інструментом впливу міжнародних організацій є розроблення модельних (типових або рамкових) актів щодо регулювання відповідної сфери відносин на національному рівні. Крім того, ще у другій половині минулого століття, з огляду на зростання обсягів міжнародної торгівлі, потоків капіталу та міграції робочої сили, а також поширення діяльності транснаціональних компаній, міжнародні організації розробляли рекомендації та настанови, в яких регламентувалися норми та принципи оподаткування резидентів і нерезидентів, які були суб'єктами міжнародних економічних відносин. Специфічну групу нормативних актів міжнародного права становлять багатосторонні угоди та конвенції, сторони яких зобов'язуються дотримуватись основних принципів і положень цих актів. Таким чином, сьогодні формується нормативно-правове середовище регулювання фіскальної сфери як складової архітектури глобального управління.

Відомо, що міжнародні норми та принципи фіскального характеру поширюються у вигляді рекомендацій для імплементації в національне законодавство. Основні аспекти становлення нормативно-правового середовища регулювання фіскальної сфери як складової архітектури глобального управління полягають у такому. Ще у 1990-х роках у рамках Програми економічного розвитку ООН розроблено “Основи світового податкового кодексу”, які містять рекомендації щодо високопрофесійного, базового варіанта податкового кодексу для країн, які реформують податкову систему. Кодекс складається з п'яти розділів і стосується прибуткового податку, податку на додану вартість, акцизних податків, податку на нерухомість і податкової адміністрації * [6].

МВФ періодично оновлює “Кодекс належної практики із забезпечення прозорості в бюджетно-податковій сфері ** (далі – Кодекс), а також “Керівництво із статистики державних фінансів” *** (далі – Керівництво). Зокрема, податково-бюджетна прозорість – це повнота, ясність, достовірність, своєчасність і актуальність наданої громадськості інформації про стан державних фінансів у минулому, сьогодні й у майбутньому. Це має вирішальне значення для управління та підзвітності в податково-бюджетній сфері. Податково-бюджетна прозорість допомагає урядам отримувати точну картину стану фінансів при прийнятті економічних рішень, у тому числі втрат і вигід від зміни політики та потенціальних ризиків. Податково-бюджетна прозорість сприяє проведенню міжнародного нагляду за змінами в податково-бюджетній сфері та зниженню ризиків поширення вторинних ефектів податково-бюджетної політики на інші країни.

Дотримання Кодексу МВФ є добровільним для будь-якої країни. У ньому подано комплексну основу для забезпечення транспарентності в бюджетно-податковій сфері, а основну увагу приділено чіткості функцій і обов'язків, прозорості бюджетних процесів, доступності інформації для громадськості та гарантіям достовірності. Кодекс включає елементи належної практики, які стосуються: 1) структури і функцій органів державного управління; 2) ролі виконавчої, законодавчої та судової гілок державного управління; 3) обов'язків органів державно-

* Basic World Tax Code (Russian language version, 1996) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://www.taxhistory.org/www/bwtc.nsf/PDFs/98rus96a.pdf/\\$file/98rus96a.pdf](http://www.taxhistory.org/www/bwtc.nsf/PDFs/98rus96a.pdf/$file/98rus96a.pdf).

** Руководство по обеспечению прозрачности в бюджетно-налоговой сфере / МВФ, 2007. – 221 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.imf.org/external/np/fad/trans/rus/manualr.pdf>.

*** Government finance statistics manual 2014 / International Monetary Fund. – Washington, D.C, 2014. – 470 p. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.imf.org/external/Pubs/FT/GFS/Manual/2014/gfsfinal.pdf>.

го управління різних рівнів; 4) відносин між органами державного управління та державними корпораціями; 5) участі держави в роботі приватного сектору.

Кодекс МВФ є міжнародним стандартом розкриття інформації про державні фінанси. Він включає набір принципів, що базується на таких основних елементах: 1) бюджетна звітність; 2) бюджетне прогнозування та складання бюджетів; 3) аналіз і регулювання бюджетних ризиків; 4) управління доходами від природних ресурсів. Стосовно кожного принципу прозорості в Кодексі розрізняються базова, належна і передова практики, які надають країнам чіткі орієнтири на шляху до повного дотримання положень документа і забезпечують його придатність для широкого кола держав.

Зазначене Керівництво містить стандарти для складання та подання податково-бюджетної статистики, сприяє підвищенню якості обліку органів державного управління і прозорості їх операцій.

З огляду на загострення в останнє десятиліття проблем, зумовлених нарощуванням в окремих країнах значних обсягів державного боргу, МВФ і Світовий банк розробляють керівні настанови щодо управління державним боргом * та відповідної статистики **. Зокрема, Керівні принципи управління державним боргом покликані сприяти директивним органам у проведенні реформ для вдосконалення управління державним боргом і зниження уразливості країни до внутрішніх і зовнішніх шоків як структурного, так і фінансового характеру. Керівні принципи охоплюють і внутрішній, і зовнішній державний борг, можуть бути застосовані до широкого кола країн на різних етапах їх розвитку і з різними інституційними структурами управління національним боргом.

З урахуванням значення достовірної та своєчасної статистики зовнішнього боргу як найважливішого чинника раннього виявлення зовнішньоекономічної уразливості країн, МВФ періодично оновлює серію настанов “Статистика зовнішнього боргу. Керівництво для укладачів та користувачів”. Експерти МВФ наголошують на тому, що зобов’язання із зовнішнього боргу пов’язані з необхідністю здійснення платежів у майбутньому, вони можуть стати причиною уразливості економіки країни з точки зору платоспроможності та ліквідності. Останнє є дуже важливим та актуальним для України в контексті забезпечення стабільного економічного зростання за умов високого боргового навантаження на фінансову систему країни.

Висновки

Поглиблення кризових явищ у світовій економіці в останні десятиліття актуалізували трансформаційні процеси в діяльності міжнародних фінансових організацій. Так, МВФ поряд з традиційними напрямками діяльності, які реалізовувалися наприкінці ХХ ст., посилив функції управління валютно-фінансовими відносинами і розширив функції аналізу, прогнозування, моніторингу та нагляду щодо розвитку світової економіки в цілому, її регіонів, окремих країн та їх груп.

* Пересмотренные Руководящие принципы управления государственным долгом / Международный валютный фонд и Всемирный банк. – Март 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://treasury.worldbank.org/documents/RevisedGuidelinesforPublicDebtManagement_2014_Russian.pdf.

** Статистика внешнего долга. Руководство для составителей и пользователей / Международный валютный фонд, 2015. – 433 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.imf.org/~media/Files/Data/eds-russian.ashx>.

Процес формування сучасної архітектури глобального управління фінансової системи є надзвичайно складним і суперечливим через конфлікти інтересів різних груп країн, реалізацію різних за суттю програм реформ у розвинутих країнах і країнах з ринками, що формуються. МВФ як суб'єкт системи глобального управління здійснює свою діяльність за такими напрямками: нагляд за міжнародною валютно-фінансовою системою; моніторинг економічної та фінансової політики держав-членів; зміцнення світової системи фінансової безпеки; координація міжнародного співробітництва та інтеграції в різних сферах загальносвітового розвитку. Досі не існує дійової системи міжнародного регулювання фінансового сектору, в різних фінансових сферах розробляються стандарти і кодекси за активної участі МВФ і Світового банку.

У ході реалізації функцій моніторингу та нагляду МВФ з певною періодичністю публікує річні доповіді, квартальні огляди і прогнози, прес-релізи з узагальненими даними про основні тенденції розвитку світової економіки в цілому, її окремих регіонів і країн, приділяючи особливу увагу потенціальним загрозам і викликам стабільного зростання. Крім того, в зазначених публікаціях містяться й узагальнені рекомендації щодо використання певних інструментів національної фінансово-економічної політики для підвищення її ефективності та подолання кризових явищ. Варто вказати на прогнозні припущення щодо уповільнення темпів зростання глобальної економіки, диспропорцій розвитку окремих регіонів і груп країн, а також на деструктивний вплив посилення протекціонізму в міжнародній торгівлі, підвищення рівнів глобального боргу в секторі як державних фінансів, так і приватних корпорацій.

Особливо важливим для України в контексті пріоритетів проведених реформ є дотримання міжнародних стандартів, які розробляються МВФ і рекомендуються для впровадження стосовно прозорості економічної політики; регулювання фінансового сектору та нагляду за його діяльністю; податково-бюджетної прозорості у сфері державних фінансів; управління державним боргом.

Список використаної літератури

1. Ботон Дж. М., Бредфорд-мл. К. И. Глобальное управление: новые участники, новые правила. Почему модель XX века нуждается в модернизации // Финансы и развитие. – 2007. – Декабрь. – С. 10–14.
2. Чумаков А. Н. Глобальный мир: проблема управления // Век глобализации. – 2010. – № 2. – С. 3–15.
3. Лукашенко С. В. Роль МВФ в формуванні національної валютної політики. Глобальна роль міжнародних фінансових організацій у періоди економічних криз : матер. засідання круглого столу. – К. : КУТЕП, 2010. – С. 66–79.
4. Лагард К. Непростая ситуация в мировой экономике: три приоритетных направления действий // Пресс-релиз. – 2 апреля 2019 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://www.imf.org/ru/News/Articles/2019/03/29/sp040219-a-delicate-moment-for-the-global-economy>.
5. Лагард К. Рулить, а не дрейфовать: управление растущими рисками для сохранения курса мировой экономики : Выступление в штаб-квартире МВФ 1 октября 2018 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://www.imf.org/ru/News/Articles/2018/09/27/sp100118-steer-dont-drift>.
6. Коломієць П. В. Про Податковий кодекс України в контексті “Основ світового податкового кодексу” // Журнал східноєвропейського права. – 2016. – № 30. – С. 29–34.

References

1. Boughton J.M., Bradford C.I., Jr. Global governance: new players, new rules: why the 20th-century model needs a makeover. *Finance and Development*, December 2007, pp. 10–14.
2. Chumakov A.N. *Global'nyi mir: problema upravleniya* [Global world: the problem of governance]. *Vek globalizatsii – Age of Globalization*, 2010, No. 2, pp. 3–15 [in Russian].
3. Lukashenko S.V. *Rol' MVF v Formuvanni Natsional'noi Valyutnoi Polityky. Global'na Rol' Mizhnarodnykh Finansovykh Orhanizatsii u Periody Ekonomichnykh Kryz. Mater. zasidannya krugloho stolu* [The Role of the IMF in Shaping the National Currency Policy. The Global Role of International Financial Organizations in Times of Economic Crises. Proceedings of the round table]. Kyiv, KUTEL, 2010, pp. 66–79 [in Ukrainian].
4. Lagarde Ch. A delicate moment for the global economy: three priority areas for action. Speech at the U.S. Chamber of Commerce, April 2, 2019, available at: <https://www.imf.org/en/News/Articles/2019/03/29/sp040219-a-delicate-moment-for-the-global-economy>.
5. Lagarde Ch. “Steer, don’t drift”: managing rising risks to keep the global economy on course. Speech at the headquarters of the IMF, October 1, 2018, available at: <https://www.imf.org/en/News/Articles/2018/09/27/sp100118-steer-dont-drift>.
6. Kolomiets P.V. *Pro Podatkovyi kodeks Ukrainy v konteksti “Osnov svitovoho podatkovoho kodeksu”* [Tax Code of Ukraine in the context of the “Basic World Tax Code”]. *Zhurnal skhidnoevropeis'koho prava – Journal of Eastern European Law*, 2016, No. 30, pp. 29–34 [in Ukrainian].

*Стаття надійшла до редакції 17 квітня 2019 р.
The article was received by the Editorial staff on April 17, 2019.*
